

Asia: VN/25102/2023

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida Lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite 1), sen säännökohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta Lupa- ja valvontavirastosta (liite 6) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia Lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännökohtaisiin perusteluihin. Kommentit Lupa- ja valvontavirastoa koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä. Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Väyläviraston näkemyksen mukaan ympäristöön liittyvien viranomaistoimintojen keskittäminen Lupa- ja valvontavirastoon selkeyttää viranomaisrooleja. Näiden viranomaistehtävien kokoaminen valtakunnalliseen virastoon oli tavoitteena jo maakuntauudistuksen yhteydessä (LUOVA-hanke). Esityksessä todetuin tavoin ympäristövaikutusten arviointiin ja erilaisiin lupiin liittyvien tehtävien kokoaminen valtakunnalliseen virastoon todennäköisesti yhtenäistää viranomaiskäytäntöjä ja tehostaa asioiden käsittelyä viranomaisessa, mikä on väylähankkeiden suunnitteluprosessin sujuvuuden kannalta positiivinen suunta.

Nykyisellään alueellisesta tienpidosta vastaava ELY:n L-vastuualue ja Lupa- ja valvontavirastoon uudistuksen myötä siirtyvä Y-vastuualue ovat ELY:ssä osa samaa virastoa. Näiden eriyttäminen

toisistaan selkeyttää viranomaisrooleja ja ELY-L:n/Elinvoimakeskuksen asemaa maanteiden pidon sektoriviranomaisena. Nykyisellään ELY-L:n ollessa YVA-menettelyn piiriin kuuluvan maantiehankkeen hankkeesta vastaava, ei saman ELY:n Y-vastuualue voi toimia YVA-yhteysviranomaisena, vaan ympäristöministeriö määrää tämän tehtävän toiselle Y-vastuualueelle (ks. YVAL 11 § 2 mom). Mikäli aluehallintouudistus toteutuu, tämä vaihe jää pois.

Luku 2 Organisaatio (4 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (5-8 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 4 Ohjaus (9-12 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 5 Viraston erinäisiä tehtäviä koskevat säännökset (13-16 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 6 Virkojen täyttäminen ja erityiset kelpoisuusvaatimukset (17-21 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (22-29 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 8 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (30-36 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Kommenttinne asetuksesta

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaa lakiehdotusta (liite 2) ja sen säännöskohtaisia perusteluja, sitä koskevia yleisperusteluosuuksia ja muita lukuja hallituksen esityksessä (liite 4) sekä valtioneuvoston asetusta elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta (liite 7) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotuksia elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihin. Kommentit elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskeviin yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä sekä muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista sekä kehittämis- ja hallintokeskuksesta.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Elinvoimakeskuksia koskevat yleiset säännökset (1-5 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

Väylävirasto on osallistunut käsillä olevan valtion aluehallinnon uudistuksen valmisteluun. Elinvoimakeskuksiin siirtyvien liikennetehtävien tai Väyläviraston ohjausroolin osalta ei esitetä lainsäädäntömuutoksia Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin ELY-keskuksista siirtyviä julkisen henkilöliikenteen tehtäviä lukuun ottamatta.

Valmisteluvaiheessa Väylävirasto esitti tienpidon tehtävien keskittämisestä Väylävirastoon saatavista hyödyistä. Keskittämisellä olisi tuettu hallitusohjelman tavoitetta tehostaa julkisia hankintoja ja se olisi tukenut myös valtionhallinnon tuottavuusohjelman tavoitteita. Keskittäminen olisi myös varmistanut tehokkaan ja tasalaatuisen valtion maantieväylien omaisuuden hallinnan ja tienkäyttäjän palvelutason.

Tulevien Elinvoimakeskusten toimialuejako vastaisi kahta poikkeusta lukuun ottamatta nykyistä aluejakoa liikennevastuualueen tehtävien osalta. Elinvoimakeskuksia ja KEHA-keskusta koskevan asetusluonnoksen mukaan nykyisen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alue jaettaisiin kahteen Elinvoimakeskukseen, joiden liikennetehtävät lisäksi eriytettäisiin toisistaan. Väylävirasto toteaa, että ratkaisu on tienpidon resurssien riittävyden ja hallinnon rakenteiden selkeyden näkökulmasta ongelmallinen.

Alueellisen varautumisen toteutusmallia on hyvä myös vielä arvioida. Asia kytkeytyy myös valmiuslain päivittämiseen. Elinvoimakeskusten sijaan esim. KULO-tehtävä sijoittuisi luontevasti

liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin, koska julkisen liikenteen järjestämistehtävät siirtyvät aluehallinnon uudistuksessa liikenne- ja viestintävirasto Traficomille.

Luku 2 Elinvoimakeskusten ohjaus ja johtaminen (6-12 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Elinvoimakeskuksista ja KEHA-keskuksesta annettavan lain mukaan keskuksen ylijohtajan nimittää valtioneuvosto työ- ja elinkeinoministeriön esityksestä. TEM valmistelee asian yhteistyössä muiden ministeriöiden ja keskushallinnon virastojen kanssa ja pyytää niiltä asiassa lausunnot. Elinvoimakeskuksen osastonjohtajan nimittää esityksen mukaan keskuksen ylijohtaja valmisteltuaan asian yhteistyössä asianomaisen ministeriön kanssa. Väylävirasto katsoo, että osastonjohtajan nimitysasian valmisteluun tulisi osallistaa keskushallinnon virasto vastaavalla tavalla kuin Elinvoimakeskuksen ylijohtajan nimityksen valmistelun kohdalla.

Luku 3 Kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat säännökset (13-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

KEHA-keskuksen roolin laajentuessa ohjaavaksi tahoksi Väylävirasto pitää tärkeänä huolehtimisen siitä, että KEHA pystyy edelleen nykyiseen tapaan hoitamaan tukipalveluja tuleville elinvoimakeskuksille.

Luku 4 Elinvoimakeskuksia sekä kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat erinäiset säännökset (20-25 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (27-30 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

1 § Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Kommenttinne tästä pykälästä

-

2 § Elinvoimakeskusten organisaatio

Kommenttinne tästä pykälästä

-

3-13 § Elinvoimakeskusten toimialueet eräissä tehtävissä (keskitetyt tehtävät)

Kommenttinne näistä pykäläistä

-

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Kommenttinne

-

Kohta 3. Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaa lakiehdotusta (liite3) ja sen säännöskohtaisia perusteluja sekä sen yleisperusteluita ja muita lukuja hallituksen esityksessä liittyen Ahvenanmaan valtionvirastoon (liite 4) vastaamalla seuraaviin kysymyskokonaisuuksiin: Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen säännöskohtaisiin perusteluihinKommentit yleisperusteluihin ja muihin lukuihin hallituksen esityksessä

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä B osuuteen.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus (5-6 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

-

Luku 3 Johtaminen (7-11 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Erinäiset säännökset (12-14 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 1 Asian tausta ja valmistelu

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 2 Nykytila ja sen arviointi

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 3 Tavoitteet

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 8 Lakia alemman asteinen sääntely

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 9 Voimaantulo

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 11 Suhde muihin esityksiin

Kommenttinne tästä luvusta

-

Luku 12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kommenttinne tästä luvusta

-

B HALLITUKSEN ESITYSLUONNOSTA KOSKEVAT MUUT MAHDOLLISET HUOMIOT

Onko teillä kommentoitavaa B osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä C osuuteen.

Ei

Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta.

-

C HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEN SISÄLTÄMÄT MUUT LAKIEHDOTUKSET, JOILLA TOTEUTETAAN UUDISTUKSEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄSIIRROT LUPA- JA VALVONTAVIRASTOLLE, ELINVOIMAKESKUKSILLE, KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSELLE SEKÄ MUILLE VIRASTOILLE

Onko teillä kommentoitavaa C osuuteen? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä D osuuteen.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.1

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Oikeusministeriö, 39 lakiehdotusta, luku 7.2

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sisäministeriö, 10 lakiehdotusta, luku 7.3

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 7.4

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Valtiovarainministeriö, 18 lakiehdotusta, luku 7.5

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 24 lakiehdotusta, luku 7.6

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 68 lakiehdotusta, luku 7.7

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 7.8

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi muun ohella liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia (503/2005) ja ratalakia (110/2007) siltä osin kuin ne sisältävät viittauksia ELY-keskukseen. Luonnoksessa kaikki näiden lakien sisältämät viittaukset ELY-keskukseen on muutettu viittauksiksi elinvoimakeskukseen. Väylävirasto kiinnittää huomiota siihen, että ratalaissa osa viittauksista ELY-keskukseen liittyy sen Y-vastuualueen tehtäviin alueidenkäytön ohjauksessa ja valvonnassa, joiden kohdalla viittauksen tulisi siten olla Lupa- ja valvontavirastoon, jolle edellä mainitut tehtävät aluehallintouudistuksessa siirtyisivät. Nämä säännökset ovat ratalain 2 luvun 8 §:n 2 momentti, 10 §:n 3 ja 4 momentti, 22 a §:n 1 momentti, 91 §:n 2 momentti ja 92 §:n 2 momentti. Muilta osin ratalaissa olevat viittaukset ELY-keskukseen liittyvät sen L-vastuualueen tehtäviin, jolloin viittaus elinvoimakeskukseen on oikea.

Vastaava tarkastelu alueidenkäytön ohjauksen ja lupa- ja valvontaviraston tehtävien suhteen tulisi tehdä myös LjMTL:n kohdalla.

Työ- ja elinkeinoministeriö, 31 lakiehdotusta, luku 7.9

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, 52 lakiehdotusta, luku 7.10

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

-

Ympäristöministeriö, 25 lakiehdotusta, luku 7.11

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme selkeästi ilmaisemaan, mitä lakia ja pykälää kommenttinne koskevat.)

Esityksessä tulisi kiinnittää huomiota siihen, että voimassa olevan lain viittaus ELY-keskukseen voi asiayhteydestä riippuen tarkoittaa useaa eri vastuualuetta. Rakentamislain (751/2023) 67 §:n mukaan kunnan on pyydettävä ELY-keskuksen lausunto eräistä sanotun lain mukaisista lupapäätöksistä, jos lupahakemus todennäköisesti koskee 1) ympäristön- tai luonnonsuojelun kannalta merkittävää aluetta, 2) kulttuuriperinnön suojelun tai virkistystarpeiden kannalta merkittävää aluetta tai kohdetta tai 3) valtion liikenneverkkoa. Käsillä olevassa luonnoksessa säännöksen viittaus ELY-keskukseen on esitetty muutettavaksi viittaukseksi Lupa- ja valvontavirastoon. Lausunto tulisi Väyläviraston käsityksen mukaan kuitenkin pyytää elinvoimakeskukselta, mikäli kyse on säännöksen kohdan 3 mukaisesta hakemuksesta, joka todennäköisesti koskee valtion liikenneverkkoa. Alueellisen tienpidon tehtävä on aluehallintouudistuksessa siirtymässä ELY-keskuksista elinvoimakeskuksiin.

D TIIVISTELMÄ LAUSUNNON PÄÄHUOMIOISTA

Pyydämme esittämään lausunnon päähuomiot tässä tiivistetysti (suositus enintään 4500 merkkiä)

-

Kuistio Laura

Nuuja Katri
Väylävirasto